

וְרֵא' הַאִישׁ הַזֶּה שֶׁמִּיַּחַד אֶת שֵׁם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלֶה וּמְטֶה כְּרֵאוֹ, שֶׁשְׂכִינָה בָּאָה וְשׁוֹרָה עַל רֵאשׁוֹ וּמְבָרַכַת אוֹתוֹ בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת, וְקוֹרֵאת עָלָיו, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

רְבִי חֲזִיָּא פִּתְחָא אַחֲרֵיהּ וְאָמַר, (דברים ד) אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת פִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו'. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, אֶתָּה הִרְאֵת - מָה הִרְאֵת? אֵלֹא כְּשִׁיעָאוֹ יִשְׂרָאֵל מְמַצְרִים, לֹא הָיוּ מְפִירִים אֶת סוּד הָאֱמוּנָה שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם, מִשּׁוּם שֶׁכֻּלָּם הָיוּ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה בְּגִלוּת, וְשִׁכְחוּ אֶת כָּל עֶקֶר הָאֱמוּנָה שֶׁהָיָה בְּהֵם בְּרֵאשׁוֹנָה, שִׁירְשׁוּ כָּל אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים מֵאַבְיֵהֶם יַעֲקֹב.

וּבִשְׂבָא מֹשֶׁה וְלִמַּד אוֹתָם שִׁישׁ אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, וְאַחַר כֵּן רָאוּ כָּל אוֹתָם נִסִּים וְגִבּוּרוֹת עַל הַיָּם וְכָל הַנְּסִים, וְהַגִּבּוּרוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם בְּמִצְרַיִם, וְאַחַר כֵּן רָאוּ כְּמָה גִבּוּרוֹת בְּמִן וּבַמַּיִם, וְנִתְּנָה לָהֶם תּוֹרָה, וְלִמְדוּ אֶת דְּרָכֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְזִמְן הַזֶּה.

אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: עַד כָּאֵן הִצְטַרְכְּתִי לְלַמְדְכֶם כְּמוֹ שֶׁמְלַמְדִים תִּינוּק. (מכאן ולהלאה) וְזֶהוּ אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת, וְלִמְדַת עַד כָּאֵן לְדַעַת וְלִהְתְּבּוֹנֵן וְלִהְפָּנֵס לְסוּד הָאֱמוּנָה, וּמָהי? כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים.

אִם תֹּאמַר, דְּבַר קִטְן הוּא לְדַעַת - הָרִי פְּתוּב, וְיַדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבַת אֵל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד. כָּאֵן תְּלוּי כָּל סוּד הָאֱמוּנָה לְדַעַת מִתּוֹךְ זֶה סוּד כָּל הַסּוּדוֹת, לְדַעַת סֵתוֹר (סוד של כל) כָּל הַנְּסִיּוֹת, יְהוּ"ה אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא, וְהַכֵּל אֶחָד. אֶתָּה הִרְאֵת

וְרֵא' הַאִישׁ בֵּר נֶשׁ, דְּקָא מִיַּחַד שְׂמָא (ד' קס"א ע"א) דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא כְּדְקָא יְאוּת, שְׂכִינְתָּא אֶתְיָא וְשְׂרִיא עַל רִישִׁיהּ,

וּמְבָרַךְ לִיהּ בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן, וְקָרִי עָלֶיהּ, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

רְבִי חֲזִיָּא פִּתְחָא אַבְתְּרִיהּ וְאָמַר, (דברים ד) אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת פִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו',

הַאִישׁ קָרָא אִית לְאֶסְתְּפִלָּא בִּיהּ, אֶתָּה הִרְאֵת, מָאִי הִרְאֵת. אֵלֹא כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יַדְעֵי בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלוּם, בְּגִין דְּכִלְהוּ הָיוּ פְּלַחֵי פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה בְּגִלוּתָא, וְאִנְשׁוֹ כָּל עֶקְרָא דְמַהִימְנוּתָא דְהָוָה בְּהוּ בְּקַדְמִיתָא, דִּירִיתוּ כָּל אֵינוֹן תְּרִיסַר שְׁבָטִין מֵאַבּוּהוֹן יַעֲקֹב.

וְכַד אֶתָּא מֹשֶׁה, אוֹלִיף לִזְנוֹן דְּאִית אֱלֹהִים עֲלָאָה בְּעֵלְמָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. לְבַתָּר חֲמוּ כָּל אֵינוֹן נְסִין וְגִבּוּרִין דְּעַל יְמָא, וְכָל נְסִין וְגִבּוּרִין דְּעַבְד לְהוּ בְּמִצְרַיִם. לְבַתָּר חֲמוּ כְּמָה גִבּוּרִין, בְּמָנָא וּבְמִיָּא וְאֶתְיְהִיבַת לִזְנוֹן אוֹרִייתָא, וְאוֹלִיפוּ אַרְחֵי דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד דְּמַטִּי לְעַדְנָא דָּא.

אָמַר לִזְנוֹן מֹשֶׁה, עַד הַשְּׂתָא אֶצְטְרִיכְנָא לְמִילְף לְכוּ, כְּמָה דִּילְפִין לְרַבִּיא. (מכאן ולהלאה) וְדָא הוּא אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת, וְאוֹלִיפַת עַד הָכָא, לְדַעַת לְמַנְדַּע וְלְאֶסְתְּפִלָּא וְלִמְיַעַל בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא. וּמָאִי אִיהִי. כִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים.

אִי תִימָא מְלָה זַעִירָא הִיא לְמַנְדַּע, הָא כְּתִיב וְיַדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבּוֹת אֵל לְבַבְךָ כִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד. הָכָא תְּלוּיָא כָּל רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, לְמַנְדַּע מְגוּ דָּא, רִזָּא דְכָל רִזִּין, לְמַנְדַּע סְתִימוּ (כ"א רז"א רז"ל וכו') דְּכָל סְתִימִין, יְהוּ"ה אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא, וְכֵלָּא חֵד. אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת,